

Puck bábszínháza

■ WILLIAM SHAKESPEARE: SZENTIVÁNEJI ÁLOM ■

A mesteremberek próbájával kezdődik a *Szentivánéji álom* a Budapest Bábszínházban. Míg Vackor szerepet oszt, addig Zubolynak és Dudásnak gondjai akadnak a munkával: az előbbi már Herkules hanghordozását intonálja, miközben az utóbbi kétésgbeesetten próbál egyensúlyozni a levelek eltakarítására szolgáló lapáton.

Oberon, a tündérkirály földet söprő hatalmas fallosza olykor mikrofonként, máskor szörpamacsként, tollseprűként vagy éppen Titaniát és Puckot behálózó indaként használatos – túl a nyilvánvaló rendeltetésén.

A színpad két oldalán elhelyezett hangszerek közül az üstdob a boszorkányságra utal, az ütők Demetrius és Lysander párbajánál fegyverként szolgálnak.

Igy válnak Jozef Krofta pergő ritmusú, ötletgazdag rendezésében a kellékek, a tárgyak stilizáltságuknál, metaforikusságuknál

fogva a színpadi költészet részévé. Krofta elképzeléseinek megvalósulását maximálisan szolgálja a Jaroslav Milfajt által tervezett tér.

A történet egy szoborparkban játszódik. A tér hideg szabályossága, megtervezettsége éles ellentétben áll a történet irracionálisával – ahogy a szerelmesek ruhájának piros, sárga, rózsaszín, narancssárga színösszeállítás is a park és a tündérvilág alakjainak alabástromfehérségével. Lysander és Hermia kirándulóként, kérekpárt tolva, Demetrius és Heléna golfjátékosként jelenik meg a színen.

Később, amint a fiatalokat beszippantja a bűvös éj, úgy vedlenek át a rikító színekből fehérbe. Merthogy Milfajt színpadán egyébként minden fehér és márvány. A középpontban kapu áll, oszlopai között függönnyel, homlokzatán számárfejjel. A kapu (báb)színpadként funkcionál, a függöny összehúzásakor azonban

Matz Károly felvétele

Kemény István, Kovács Judit és (fent) Ellinger Edina (Puck), Gémes Antos (Oberon)

inkább kulisszának látszik. Nem mellékesen: az Erzsébet kori színház hátsó függönyére emlékeztet. Az építmény tetejére két meredeken kanyargó lépcső vezet, itt lesz majd Titania és Zuboly nászi ágya.

Krofta olvasatában a *Szentivánéji álom* a fékevesztett, érzékeibe belefelejtkezett fiatal szerelmesek manipulálhatóságáról és a színjátszásról szól. A rendezés folyamatosan reflektál a színházra. A nézőt magával ragadja a rendkívül dinamikus tempójú játék, de a cseh vendégművész mindig az orrára koppint a belefeledkezni vágyónak. Nagyszerű példa erre a szerelmesek nagyjelenete, amelyben a szereplők fennhangon súgnak egymásnak. Az illúzió így megtörik, hogy aztán a legnagyobb természetességgel és még nagyobb lendülettel folytatódjon a mese. A bábok használata szintén ebben a jelenetben válik hangsúlyossá. A szerelmesek esetében érezni leginkább az egyénítés hiányát – igaz, ehhez Shakespeare szövege sem ad túl sok kapaszkodót. A Lysander, Hermia, Demetrius és Heléna rikító színeiben pompázó, kézzel mozgatható bábok a nagy szerelmi cserebere mesés fantasztikumát erősítik.

A rendező elhagyja a kerettörténetet, Theseus és Hippolyta esküvőjét és az arra való készülődést. Erre a dramaturgiai egyszerűsítésre és az erőteljes húzásokra azért van szükség, hogy hangsúlyosabbá váljék Puck központi szerepe.

Ellinger Edina Puckja örökmozgó kópé, minden lében kanál rosszcsont. A szerelmesek az önmagukat ábrázoló bábokat mozgatják, a szereplőket pedig Puck. Ennek a cserfes manó-

nak a kezében futnak össze a szálak, mindent és mindenkit ő irányít. Vitalitásával, szexualitásával még Oberon felett is uralkodik. Ő még azt is megengedheti magának, hogy káromkodjon, ha az események nem úgy alakulnak, ahogyan azt szeretné.

A mesteremberek számának csökkentésével mindhárom színész jól járt: szerepeik jobban elkülönülnek egymástól, és hálásabb karakterek formálhatók, mint eredetileg.

Schneider Jankó Zubolya bármit képes megtenni azért, hogy a bemutató létrejöjjön, és mindent bevállal a remélt siker érdekében. Az a fajta amatőr színjátszó, akit nem lehet annyira megsérteni, hogy végleg elmenjen a kedve a színpadtól. Puck mellett ő a másik figura, aki meghatározza az előadás ritmusát.

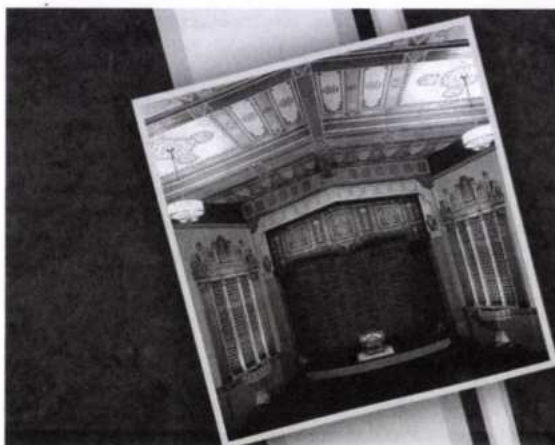
Ács Norbert hisztiző, hamar sírva fakadó, toporzékoló kisfiúból indítja Vakort, a „Pyramus és Thisbe” című szörnyű, víg tragédia rendezőjét, hogy aztán az előadáson több szerepben, igazi színházi mesteremberként lássuk viszont. Pályi János tágra nyílt szemű, semmit nem értő Dudása mintha egy burleszkfilmből topant volna elénk.

A *Szentivánéji álom* jócskán meghúzott, leegyszerűsített értelmezését, valójában paródiáját láthatjuk, ám a társulat elég meggyőzőerővel rendelkezik ahhoz, hogy elhitesse velünk a rendezői olvasat érvényességét.

**WILLIAM SHAKESPEARE:
SZENTIVÁNÉJI ÁLOM
(Budapest Bábszínház, Játszó-tér)**

BÁBSZÍNPADRA ALKALMAZTA: Miloslav Klíma és Josef Krofta. Arany János, **Eörsi István** és Nádasy Ádám fordításának figyelembevételével a magyar változatot készítette: Balogh Géza. **TERVEZŐ:** Jaroslav Milfajt. **ZENE:** Vratislav Sramek. **KOREOGRÁFUS:** Király Attila. **RENDEZŐ:** Josef Krofta m. v.

SZEREPLŐK: Gémes Antos e. h., Radics Rita, Ellinger Edina, Kovács Judit, Semjén Nóra, Teszárek Csaba, Kemény István, Schneider Jankó, Ács Norbert, Pályi János m. v., Kovács Katalin, Papp Orsolya.

A következő

PESTI 3+1
SÚGÓ

megjelenés
2006. október 19.

Keresse a lelőhelyeken! További színházi
információk a www.sugo.hu-nl!